

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra DEN DANSKE SAG

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 56.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-grundtvig10val-shoot-idm139947087950512/facsimile.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Den Danske Sag

meget for let, i Norge nemlig, hvorfra vi nys har faaet et saabent Brev¹, der bryder Staven over alle vore Bidrag til Nordens Forening, fordi vi ikke har holdt os til det Øiensynlige og Haandgribelige, som skal være det eneste Sande og Virkelige, ikke har stilet paa heller idag end imorgen at faae de tre nordiske Riger under een Hat, under een Krone, saa baade Danmark, Norge og Sverrig kunde glemmes over Skandinavianen eller »Trilling-Riget i Norden«.

Saa kjært, som det imidlertid altid skal være mig, at Overbevisningen om Høinordens Forening som en Nødvendighed i alle Maader, naar ikke de tre nordiske Riger snart skal forgaae, baade giver sig tilkiende og vinder Styrke og Klarhed, og saa gierne jeg end vil høre den Bebreidelse, at jeg ikke har taget det grundigt og fuldstændigt nok med Høinordboernes Forening, saa maa jeg dog bemærke, at allerede 1810, da Sverrig ledte om en Thronfølger, da foreslog jeg den samme Forening af Rigerne under den Danske Konge, som Normanden nu, under den Forudsætning, at Danmark leder om en Thronfølger, foreslaaer under den Svenske Konge, men at alt i mange Aar har en saadan Forbindelse blot med udvortes Baand og af udvortes Grunde været mig alt for løs og overffadelig, til at jeg enten turde kalde den en »Forening« eller turde spaa Høinordens Stammer og Høinordens Sag mere Gavn deraf, end de havde af Forbindelsen under Dronning Margrethe, og Erik af Pommern.

Derfor gik jeg netop tilbunds i Forenings-Sagen, da jeg for en Snees Aar siden foreslog den »videnskabelige Forening«, som Normanden nu rymper Næse ad, deels som noget ubetydeligt, og deels som noget bagvendt, da Videnskabeligheden, efter hans Begreb, slet ikke maa være noget folkeligt, men skal være almenmenneskelig, og det kommer da af, at den kiære Normand slet ikke har forstaaet mig, uzget jeg dog udtrykkelig tilføiede, at var først hvad jeg kaldte den videnskabelige Forening bragt istand, da vilde Resten, indenfor Ønskelighedens og Muelighedens Grændser, følge af sig selv, saa Høinordens Stammer, kloge paa deres eget Tarv og fælles Bedste, baade gjorde fælles Sag mod alt det Fremmede og Fiendlige, og nedbrød alle de Skillerum og Mellemvægge hos sig selv, der enten i høi Grad hemmede den fri Hørelse og Vexel-

¹ »Christiansposten« for 6. Maj 1855 indeholdt en anonym Artikel, Om en nordisk Union, som efter »Fædrelandet« hidrørte fra »en højt anseet norsk Forfatter«.

Den Danske Sag

Virkning, eller var dog til langt mere Skade i det Hele end det kunde tænkes at være til Gavn i det Enkelte.

Heraf maatte nemlig ogsaa følge, at saasnart Omstændighederne tillod, at de tre Riger kunde faae en fælles Regjering eller Over-Styrelse, der rimeligviis vilde være Friheden og Ligeligheden gunstig, da vilde de med Glæde gribe Leiligheden til at giøre Foreningen saa fuldstændig og giennemgribende, som muelig, saa at, naar Normanden ikke seer det, da er det enten fordi han kun lægger Vægt paa det Udvendige, der dog hos Mennesker, naar det Indvendige ei svarer dertil, kun er noget Tilsyneladende, eller fordi han tænker, at naar man kun først har det Udvendige, da kommer det tilsvarende Indvendige af sig selv, skiondt daglig Erfaring lærer, at der er langt flere Menneske-Kroppe end virkelige Mennesker, og mange flere splidagtige Heel-Stater end virkelig forenede Riger.

At nu ogsaa det Udvendige maa spille Hoved-Rollen i den klare Normands Tankegang, seer man deraf, at han anseer Nordisk Videnskabelighed for et tomt Mundsveir eller noget værre, thi saaledes kan det kun synes, naar man ved Videnskabelighed kun forstaaer Bestræbelsen efter at blive klog paa det Udvendige, hvor det ikke staaer i levende Forbindelse med det Indvendige hos Mennesket og synes derfor selvstændigt, eller med andre Ord: han har kun tænkt paa de saakaldte Natur-Videnskaber, der synes at maatte udvikles eens under alle Himmelegne, og har slet ikke tænkt paa Historien, der med Nødvendighed er ligesaa forskiellig som vedkommende Folkefærds Liv og Levnet. Normanden har da endnu mindre tænkt paa, at naar de tre Nordiske Riger forenede sig til fælles Folkeliv og Udvikling og til fælles Kamp mod alt det Fremmede, der vilde undertrykke eller forstyrre dem, da havde de Nordiske Riger kun menneskelig Ret dertil og kunde vente menneskeligt Gavn deraf, under den Forudsætning, at der fra Arildstid har hos dem været et eiendommeligt udstyret og farvet Menneske-Liv, et Nordisk Folkeliv, der kræver en fri, selvstændig Udvikling, og kan endnu mindre bevare og fuldende sit Løb i Forbindelse med det Fremmede og Fiendlige, end under den Skilsmisse og Eensidighed, som aabenbar har spildt en stor Deel af dets Kraft og forsinket dets Udvikling.

Dette, at Nordens Folke-Stammer samlede udgiøre eet af